

MUZIEK DIE NIET IN ÉÉN HOKJE PAST

JEF NEVE EN KATRIEN VERFAILLIE

Tekst: Geert Van der Speeten

Allebei zijn ze 37. De piano is hun leven. Jef Neve, wonderboy van de Vlaamse jazz, heeft net zijn eerste solo-cd uit. Een sprong in het ijle, vindt hij zelf. Katrien Verfaillie ontdekte de piano pas laat als troostbrenger. Op haar debuut presenteert ze zichzelf als baken van rust. We brachten hen samen voor een dubbelgesprek over Steinways en bleiten bij je eigen nummers.

Dat muziek een bron en uitlaatklep kan zijn: Katrien Verfaillie ontdekte het zes jaar geleden. De dag na het overlijden van haar vader ging ze aan de piano zitten, componeerde een muziekstuk en speelde het een week later op zijn begrafenis.

Na een basisopleiding had ze meer dan twintig jaar de piano niet aangeraakt. Muziek is voor haar iets intuïtief, het heeft alles met gevoelens te maken. De melodieën die in haar hoofd zaten, besloot ze verder uit te werken. De vrije uren waar ze als deeltijdse onderwijzeres in Gent over beschikt, spendeert ze aan spelen, herwerken, uitzuiveren. Sinds 2013 toert ze met de violist Emile Verstraeten langs kleine centra.

Eind dit jaar verschijnt haar full-cd, in eigen beheer. Verfaillie maakt dromerige muziek voor het slow-tijdperk. Ze klinkt melancholisch, neoklassiek, een tikje retro ook. Bij de lange, repetitieve muzikale lijnen zie je meteen filmbeelden voorbijflitsen. Een soundtrack schrijven – genre *Le fabuleux destin d'Amélie Poulain* van Yann Tiersen – is dan ook haar ultieme droom.

Jef Neve is een muzikant die niet in één hokje te duwen valt. Als kleine jongen droomde hij er al van om een nieuwe Mozart te worden. Na een klassieke opleiding aan het Lemmensinstituut koos hij voor het avontuurlijke pad van

de jazz. Zijn trio is er één met naam en faam in binnen- én buitenland, maar het publiek zou ook de ene na de andere afsplitsing ontdekken. De 'symfonische Jef', die al twee eigen pianoconcerto's uitvoerde met Brussels Philharmonic. De 'cross-over Jef', die pop en jazz verzoent in samenwerkingen met José James en Gabriel Rios. De 'soundtrack-Jef' van *Dagen zonder lief*, *De helaasheid der dingen* en *In Vlaamse velden*. De 'Jef van de covers', van Goose of zelfs Lady Gaga. En de geëngageerde Jef, die met zijn vorige project *Sons of the New World* een muzikale ode bracht aan de nieuwe wereld.

Jef en Katrien, hoe vonden jullie voor dit nieuwe project een eigen stem?

Katrien Verfaillie: "Muziek vertrekt voor mij vanuit de rust en de stilte. Ik ben *out of the blue* beginnen spelen en componeren, als autodidact. Je kan het ook horen dat ik niet geschoold ben. Bach kan ik niet spelen. Ik wil die puurheid en dat intuïtieve zoeken ook intact houden. Voor een doorgedreven opleiding schrik ik terug: ik ben bang dat er dan juist allerlei techniekjes en tactiekjes in de weg zouden gaan zitten."

"Wat ik maak, is toegankelijk en melodius. Het zijn een soort songs. Mijn eigen stem vinden is spontaan gegroeid. Ik oefende veel in het muziekhuysje aan de vijver van mijn ex-vriend Raf Walsschaerts. Hij moedigde mij ook aan om met

mijn composities naar buiten te komen. Een publiek voor mijn werk ontdekken, was heel delicaat, heel persoonlijk ook. Het valt niet te onderschatten wat een publiek met je doet.”

Jef Neve: “Dat is iets wat ik perfect herken. Bij wijze van bindtekst vertel ik altijd het verhaal achter mijn stukjes. Het helpt het publiek om in de juiste stemming te komen. Het kan een houvast zijn, maar iedereen kan er natuurlijk zijn eigen verhaal in lezen.”

**“DEZE PIANO VAN DE HAND DOEN,
ZOU AANVOELEN ALSOF IK HAAR TOT
DE PROSTITUTIE DWING”**

“Voor mijn solo-cd *One* heb ik mijzelf helemaal in mijn blootje gezet. Als je in een formatie speelt, drijf je puur op energie. Nu zat ik daar alleen achter mijn piano, met mijn demonen. Bang om onder te doen voor de grote voorbeelden zoals Keith Jarrett, Herbie Hancock of Brad Mehldau.”

“Ik was er eerst niet klaar voor. Wilde te veel de interessante jongen uithangen en complexe muziek spelen. Tot mijn geluidstechnicus opmerkte: ‘Jef, dat ben jij niet’. Op de man af vroeg hij: ‘wil je demonstreren wat je kan of wil je een blauwdruk tonen van wie je zelf bent?’ Het moest dat laatste zijn, natuurlijk.”

Is jouw stem niet juist dat je veelstemmig en veelzijdig bent?

Jef Neve: “Ik ben in veel genres thuis, gooi het allemaal op mijn bord. Soms denk ik: ik heb wel tien schuifjes om open te trekken en daardoor kan ik niet kiezen. Maar er is wel een soort natuurlijke golfbeweging in mijn werk. Voor *Sons of the new world* kwam ik naar buiten met een

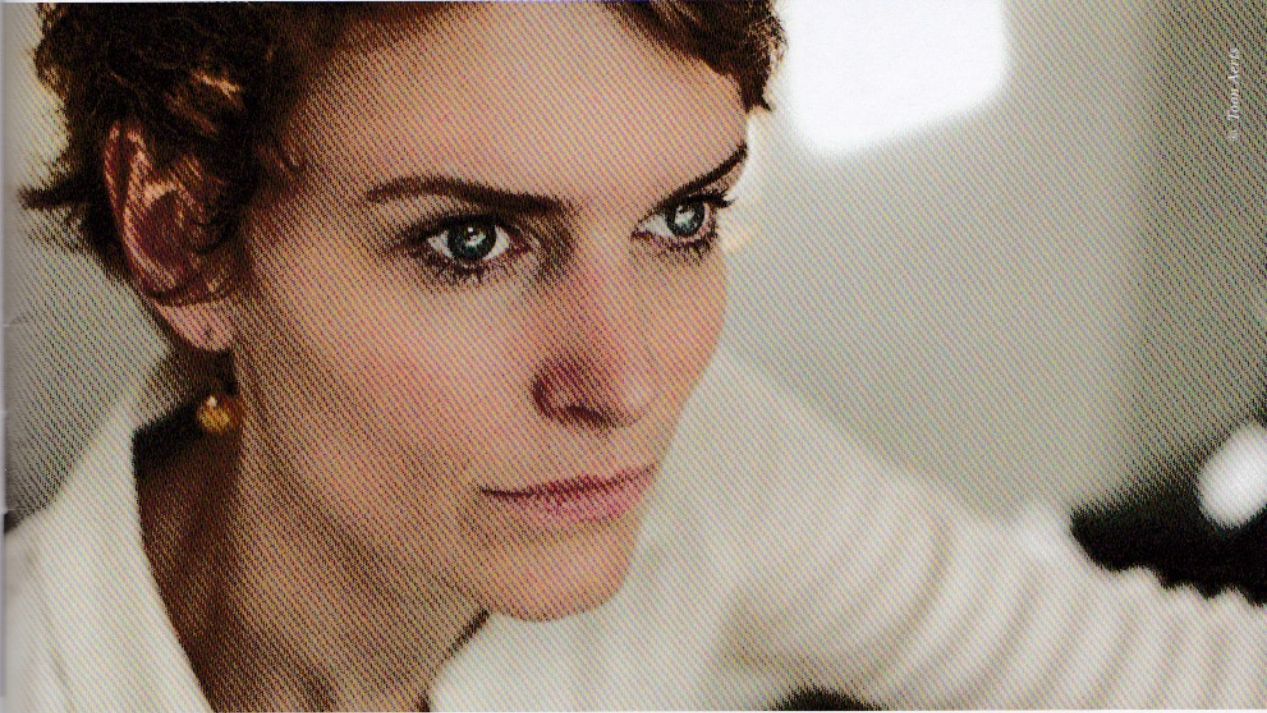
maatschappelijk project, met een grote groep muzikanten ook. Daarna slaat de slinger onvermijdelijk de andere richting uit: intimistisch, naar binnen gekeerd, solo.”

“Voor deze plaat heb ik nieuwe impulsen en nieuwe bronnen aangeboord. Van componisten die vanuit een systeem werken, zoals Olivier Messiaen, heb ik geleerd dat je daarmee onder de melodie een spanningslijn kan aanbrengen. Het hielp om nieuwe kleuren toe te voegen. Maar evengoed is *One* een reisverslag, van de Kilimanjaro die ik vanuit het vliegtuig zag tot de Abbey Road Studio's waar ik nog een restantje opnametijd kon spenderen aan improvisaties. Dat is trouwens de openingstrack geworden van deze plaat. Ze maken was confronterend, maar ook een verademing. Ik wou uitvinden wat ik zelf *cool* of *uncool* vind. Pas op: ik blijf een zoeker. Ik zal er nooit helemaal uitkomen, vrees ik.”

De Portugese pianiste Maria João Pires laat studenten in haar masterclasses de ogen sluiten en op gevoel spelen. “Kijk naar die vleugel, dat bakbeest: probeer daar maar eens magie uit te halen”, zegt ze. Is dat een herkenbare uitspraak?

Katrien Verfaillie: “Als ik achter de piano plaatsneem, is dat vaak voor vele uren. Maar hoe geconcentreerd ik ook bezig ben: van niets anders word ik zo rustig. Spelen is voor mij een vorm van therapie.”

Jef Neve: “Een piano is niet meteen het makkelijkste instrument, inderdaad. Maar toch kan ze aanvoelen als het verlengstuk van je lichaam. Ik kan er echt mee versmelten. Misschien omdat ik nooit een leven gekend heb zonder piano. Ik speel thuis op een halve vleugel, een Steinway B. Ik heb er zoveel zotte, kwaaië, strenge, trieste

"PRINSESSEN ZIJN SAAM"

en zalige momenten mee beleefd. Op de meest intieme momenten was ze mijn metgezel. Deze piano van de hand doen, zou aanvoelen alsof ik haar tot de prostitutie dwing (*lacht*)."

Jullie zoeken allebei houvast in de melodie en in de klare lijn?

Katrien Verfaillie: "Ik ben al mijn hele leven gepakt door melodieën. Ik zing ze in mijn hoofd. De zoektocht naar de ultieme melodie is een kwestie van uitpuren, de noten laten zingen, de gekunsteldheid eruit halen. Als ik zelf erdoor geraakt word, weet ik dat het ook bij andere mensen zal lukken. Ik herinner mij ook van jou, Jef, dat je moest wenen toen je *Marie, sehen wir ons wieder* uit *In Vlaamse velden* live aan de piano speelde."

Jef Neve: "Dat klopt, ja. De melodie is de essentie. Melodieën zuigen zich vast, ze kunnen soms continu in je hoofd zitten. De eenvoudigste melodieën zijn ook de beste. Ik herinner mij een optreden in Brazilië waarbij de hele zaal ging meezingen met de melodie van *It's gone*. Wat je bij jazzoptredens normaal nooit zal horen."

"Verder geeft een herkenbare tune ook houvast in een tijd van impulsen en snelle indrukken. Het is een troost: de melodie mag vandaag weer."

Jef, welke goede raad heb je voor een beginnende muzikante?

Jef Neve: "Probeer vooral kritisch te blijven, Katrien. *Kill your darlings*: het is geen boutade. Laat je ook nooit onder druk zetten om met iets naar buiten te komen. Je moet vooral zélf kunnen wegdromen bij je muziek."

INFO

Pigeon

Katrien Verfaillie en Emile Verstraeten

Woensdag 3 december om 20.00 u.

CC Belgica, Dendermonde

Jef Neve

Zaterdag 7 februari 2015 om 20.00 u.

CC Belgica, Dendermonde
